

Albert Willebrand

Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Albertus Willebrandus, U.I.D. & Cod. Professor, Ad Exequias ... Virginis Helenae Holsteiniae, Quas hodie circa horam primam Moestissimi Consanguinei, frater & soror in templo S. Jacobo sacro, parandas expetunt Omnes Academiae Cives officiose & peramanter invitat

Rostochii: Kilius, 1670

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn771260458>

Druck Freier Zugang

VVillebrand, A.,
in H. Holstein.

Rost. 1670.

151

PROGRAMMA

131.

210

RECTOR

UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS

ALBERTUS VVIL-
LEBRANDUS,

U. J. D. & Cod. Professor,

Ad Exequias

*Pudicissima & Virtutibus maximè conspicua
Virginis*

HELENÆ
HOLSTEINIÆ,

Quas hodiè circa horam primam

Moestissimi Consanguinei,

frater & soror

in templo S. Jacobo sacro, parandas
experunt

Omnes Academiae Cives officiosè &
peramanter invitat

ROSTOCHII,

Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typogr.
ANNO M. DC. LXX.

Virgineum est, quod hodie
indicitur, funus, Amplius hic
dilatandi discursum campus pas-
teret, si eum ingredi impræsenti-
arum luberet, quid, quale, quan-
tum? Fuit semper maximus ho-
nor habitus huic sexui & adsunt
in medio disertissimorum viro-
rum monumenta, quibus facun-
dè celebrantur virginitatis lau-
des, adeo ut non modo inter sydera cœli virgo (quam
quidam Astræam jovis, alii Erigonem jcarî filiam volunt)
locum in Zodiaco meruerit, & Felinus Sandeus, in mensa
& itinere semper debere virgines præcedere viduas, volue-
rit, licet si castè vivant nō proculà virginitate etià eas ponat
justinianus imp: in Nov. 2. c. 3. in med. sed & virginitatem re-
plere paradysum & solam posse animas præsentare Deo &
esse principium aliarum virtutum dixerit Gl. ad c. causam,
extr. de probat. in fin. quam tamen Canonistæ, Abbas ille,
Panormitanus, Nicolaus de Tudeschis dictus, & imprimis
prædictus Felin: Sandeus ad d. c. causam 14. ita limitant,
non quod cæteras virtutes pias excludat & non alii, licet
in conjugio, virginitate animi, conjuncti, eandem lau-
dem mereantur: Secundum autem D. Ambrosium nuptiæ
terram replent, virginitas paradysum 32. q. 2. c. nuptia & bea-
tius est in carne vitam imitari Angelorum, quàm ex carne
augere numerum mortalium, inde illud

Auricolam virgo, martyr, fideiq; magister

Præter communem dicuntur habere coronam.

Salve (itaq;) virginitas divino tradita dono,

Mater inoffensæ vitæ, bona maxima fundens,

Christi pars, & Spiritibus sociata supernis,

Ignaris thalami, Nam magnus Conjugis expers

Est Deus atq; Dei rutilans chorus omnipotentis.

Apud

Apud Romanos, vestales, quæ virginitatem professæ, tanta dignitate & veneratione colebantur, ut, dum foras vaderent, si ad capitale supplicium tracto eis casu obviam fieret, ipsum tunc mortem oppetere & supplicio affici nõ deceret, (jusjurandum a. exigebatur à virgine, fortuitum fuisse & in consultum non præmeditatum occursum) imo consules, Prætoresq; illis assurgerent & de via decederent; Quis non audivit quinquaginta illas virgines Spartanæ nomen suum, per conservatam illæsam virginitatem, etiam contra vim, immortalitati consecrassæ, cum n. sacrificii gratia à parentibus ad Messenios hospitii more missæ essent, illi tanta libidinis impatientia in eas flagrarunt, ut, contempto hospitalitatis jure, ad stuprum eas poscerent, cumq; hæ obluçtarentur, ipsiq; eas violare vellent, nulla earum consensit, moriq; maluerunt, quàm virginitatem amittere; quarum sanguinem Lacedæmonii magnâ victoriâ, Deo ita favente, uli fuerunt: Quod itaq; majori studio optimi quiq; in honorandis virginibus, fuerunt dediti, eò promptius quoq; in præsentia hæc opera nostræ beatè defunctæ virginis HELENÆ HOLSTEINIÆ, quæ, ad extremum vitæ terminum, eam soli Deo integram, illibatam servavit & incorruptam, navanda erit, & ad exequias, quæ ducendæ sunt, vos etiam Academicos, publico scripto, invitare oportet,

Non certè æterni venit hoc sine numine patris

Ut quisquam Veneris fædæq; libidinis expert

Vivat, & hoc fragili maneat tranquillus in ævo,

Profecto in carne præter carnem vivere non terrena vita est, uti censet Sanct. Augustinus, sed cœlestis; unde in carne angelicam gloriam acquirere majoris est meriti, quàm habere; Esse enim Angelum felicitatis est, esse verò virginem virtutis; dum hoc obtinere nititur cum gratia, quod habet Angelus ex natura, utrumq; tamen & esse virginem & Angelum, divini muneris est officium non humanum. Quid? Divus Ambrosius ita; supergreditur virginitas

conditionem naturæ humanæ, per quam homines Angelis assimilantur, major tamen est victoria virginum, quam Angelorum, Angeli enim sine carne vivunt, virgines verò in carne triumphant.

Bona quidam est pudicitia conjugalis, sed melior continentia virginalis vel vidualis, inquit Divus Augustinus *de Sanct. Viduit.* Quanto cœlum terrâ præstantius est, scribit Sanct. Isidorus Pelusiota *in Epist.* & anima corpore, tantum etiam virginitas (vera scilicet, quæ est in carne corruptibili incorruptionis perpetua meditatio) matrimonio antecellit, primas partes in acie tenet & phalangis frontem exornat, illustriâq; trophæa statuit, Hoc autem cum mediocre sit atq; imbecillioribus, adminiculi loco, concessum, potest quidem eos, qui ipsum illæsum custodiunt, servare, At non item ad virginitatis fastigium subvehere, unde etiam Albertus Magnus, continentiam habere, inquit, fructum triplicem, centesimum scilicet in virginibus, sexagesimum in viduis & tricesimum in conjugatis: Ideoq; tanto opere in sacris commendatur *Matth. 19. v. 12. 1. Corinth. 7. v. 25. & seqq. Apocal. 14. v. 4. in libr. Sapient. 3. v. 13.* & præfertur conjugio *1. Corinth. 7. v. 38. & 40.* Cœlibes ea, quæ Dei sunt, magis curant, qui verò in matrimonio vincti sunt, in his, quæ & mundi & hominum sunt, curam studiumq; adhibent: Majori minus obnoxii erunt, utpote qui ramos non protulerunt, cum quibus & curæ & mœrores efflorescunt, viventibus enim liberis, sollicito animo esse coguntur, morte a. functis, in luctu versantur: Ne dicam à doloribus item & animi angoribus immunem virginem esse, ut quæ nec partus doloribus mortis vicinis interrumpatur, nec viri nonnunquam Arrogantiæ, obstinata morositati, & caprice, ut hac gallica voce hic utar, tanquam in servitutem addicatur; uti, inter alia, hoc posteriori argumento etiam magnæ domus viraginem contra quandam, præcellentis quoq; familiæ, maritatum in discursu

scurfu usam fuisse, Novellæ non ita pridem retulerant.
Sed nolo his diutius immorari. Sic est & negari ne-
quit, in omni sexu, secundum Cyprian, *in libr. de Conjug:*
Virginitas est soror Angelorum, victoria Libidinum, Re-
gina virtutum, possessio omnium bonorum: Ut au-
tem ad id, quod caput est hujus nostræ scriptionis venia-
mus; Honoratissimæ virginis, cujus exuviarum cohone-
standarum gratia hæc præfari sumus, vitam & laudes non
cerussatas paucis hic annectemus, non enim erimus lon-
gi, vita brevis est;

Prodiit in hanc lucem candidissima animula hic Ro-
stochii, Anno supra millesimum sexcentessimum undecimo,
31. die, hora 10. ante merid: Mensis Maij, ex præclaris sanè &
laudatissimis majoribus atq; parentibus: PATREM agnovit
Virum Literatissimum & Clarissimum M. JOHANNEM
HOLSTEIN, Unive: sitatis hujus nostræ quondam Secre-
tarium, uti industrium ita & fidelissimum, MATREM Ho-
nestissimam ac Virtutum ornamentis splendidissimam.
CATHARINAM PANCHLOWEN: AVUS PATERNUS
ipsi patri cognominis, fuit vir Excellentissimus M. JOHAN-
NES HOLSTEIN, Professor in simulq; Secretarius Acade-
miæ nostræ benè meritus, AVIA lineæ paternæ exstitit
nobilissima matrona HELENA KRAMEIERS, ex nobili &
antiqua KRAMEIER stirpe in Silesia suam ducens originē;
AVUM MATERNUM salutavit quondam Virum Am-
plissimum & Consultissimum LAURENTIUM PANCH-
LAUW U. J. D. Professore ac Facultatis Juridicæ hujus
Universitatis Seniore Spectatissimum, AVIAM MATER-
NAM habuit Laudatissimam ANNAM ab HALTEN ma-
tronam sexus sui præcipuam: Ex hisce parentibus præ-
claris non potuit aliter, quàm bona prodire profapia,
secundum illud Venusini Poetæ *Lib. 4. Od. 4.* fortes cre-
antur fortibus & bonis &c. præsertim si bona accesserit
educatio, benè enim educari plus est quàm nasci benè; ma-

ſe educatus rarò tranſit ad bonum, quare & idem Poeta,
ſubdit, doctrina vim promovet inſitam &c. Noſtra itaq;
piè defuncta poſt ortus ſui principium, ſtatim per lavacrum
regenerationis renata & Eccleſiæ Chriſti oblata ac inſita,
teneròs annos inter pietatis rudimenta poſuit, & quamvis
præpoperâ morte patrem amiſerit, matris, licet cum ſex li-
beris 3. filiis & totidem filiabus viduæ, in mœrore relictæ,
providâ curâ ac prudenti educatione in omni pietate &
virginalibus virtutibus, modeſtiâ ac moribus huic ſexui
accommodatiſſimis, continuoq; virtutum exercitio ita
crevit & adolevit, ut paribus ſpatiis ætas & virtus ejus
progredederetur, Eò factum, ut, ad ſublevanda maternæ
Oeconomix onera, ſuaſu benevolorum, ex ulnis & com-
plexibus maternis dimitteretur, & in Holſatiam mittere-
tur, ut ibi, ad deſiderium Generoſi DN. de ANEFELD, cu-
jus in juventute ſtudiis præfuit defunctæ pater, in gratam
ejus recordationem, nobiliſſimæ ejusdem virginculæ filix
non modo educationi, moribus ac informationi præpone-
retur & inſpectio rei Oeconomix hujus prænobilis do-
mus, pro parte eidem concederetur, quod officium cum
laude per quadriennium fideliter ſuſtinuit: poſt mortem
a. generoſi illius von Anefeld/vidua ejus nobiliſſima hanc
noſtram filix ſuæ, nuptæ viro nobiliſſimo & generoſo, Duci
Exercitus, von Wedel/in Boruſſia ſubſiſtenti, ad ſimile Chri-
ſtianæ pietatis, in informando filiam ejus, officium, de me-
leori commendavit nota, quod nunquam feciſſet, niſi
perſpectas hujus noſtræ tot annis virtutes, modeſtiam,
pudicitiam & morum qualitates habuiſſet; cum itaq; ve-
otium noſtra eò magis deteſtaretur, quod inde præcipuè
pudicitix & caſtitati imminere periculum videret, iterum
ſpartam hanc, ut etiam poſtea rei familiari adminiſtrandæ
præficeretur, non recuſavit, quas enim virtutes cum primis
decere & exornare ſuum ſexum noverat, eis diligenter
ſtudebat, itaq; providere familiæ, cuſtodire penum, pro-
mere

mere indidem & rursus condere, aliaq; subire munia cum pietate & modestiâ, id erat, quo maximè vitam æstimabat: Quibus rebus uti laudem sibi comparavit non exiguam; ita uagnæ voluptati pariter ac levamento etiam huic nobilissimæ familiæ per 12. annos fuit: Tandem, Deo ita disponente, ob matris suæ grandævæ atatis debilitatem virium, ex Borussia anno Christi 1652. revocata, ipsi morigeræ filiali obsequio eidem inservivit, quo & apud suos populares, (quod aliàs rarò fit, secundum effatum Christi Matth. 13. 57. Marc. 6. v. 4. Luc. 4. v. 24. Joh. 4. v. 44.) tantum amorem & benevolentiam sibi conciliavit, ut illam dimittere ejusq; virtutibus diutius carere noluerint, sed multis sollicitationibus, ut eam operam, quam exteris, etiam suis, in educatione liberorum & formandis eorum, ad Dei gloriam, moribus, pietate, modestia & cæteris virtutibus, non denegaret, apud eam institerint, quibus precibus, in consideratione, quod non nobis sed patriæ nascamur, hac nostra victa, cum solitariam & cælibem vitam elegisset, omnem reliquam vitæ; usuram huic pio educationis exercitio impendit nec secordia vel alio defectu instantium expectationem fefellit, sed abundanter satis eis fecit, quod omnes in hac urbe superi atq; inferi & medio xumi fatebuntur, Egoq; ipse, cum & meas tam piæ ipsius curæ commiseram, confiteri non erubesco. Quod ipsa docuit, ipsa & exemplo suo probavit, scilicet in vulgus manant exempla regentum, filius n., quid imitandum sit, discet exemplo, secundum Senecam, cum exempla magis moveant quàm verba *Arist. L. 10. Ethic.* Nam ut jam præteream ejus modestiam, continentiam & virginalè tum animi tum corporis decus, de quo supra factis, etiam in hujus nostræ p. denatæ laudem, præfati sum; Reliquas ejusdem laudabiles qualitates, quod sc; pietati præcipuè dedita, cū prece principium cum prece finem fecerit, factisq; libenter interfuerit & concionibus publicis; sine vastu, sine insolentia, sine supercilio, tum cum suis tum cum aliis conversata, omnibus suavis, nemini gravis fuerit, manū quoq; suam sæpius aperuerit inopi & de quibusvis egenis ita benè mereri studuerit,

duerit, ut putaret id natum hominem, id Christianum maximè decere,
& quæ sunt aliæ, si prolixius enumerare, condignisq; encomiis describe-
re institerim, dies piter, ut ille ait, mihi foret, priusquam finirem, in subsi-
dium advocandus, & tñ. antè diem clauso componeret vesper olympo,
quas omnes aliis & in funeris concione enarrandas committam. Tandem
hæc & aliã virtutum insignia morti, tanquam ultimæ necessitati resistere
non poterunt; *Ante annum enim* (verba sunt Excellentissimi Experien-
tissimi Dn. PAULI JOACHIMI STOCKMANNI, Medicinæ Doct. &
Practici clarissimi, amici nostri honoratissimi; cuius opera & consilio in
valetudine sua usa fuit) *malè habere cepit piè Defuncta, & per hoc temporis
intervallum haudquaquam à scorbuti jam confirmati insultu, & farragine
symptomatum immunis fuit, tantam hic πολύμορος & pravam dispositionem
toti corpori, præcipuè v. visceribus nutritioni dicatis impresserat, ut continuo vo-
mitu enervata, Febre Hæctica cum tæbe pertinacissimã tandem perire sit coacta;
nam ubi nihil succi amplius superest, quo alatur corpus, labi illud atq; concidere
etiã inter præsentissimorum medicaminũ copiam necesse est, quod piè defunctæ
evenerat.* Quapropter mentè & omnia sensa unice defixa habuit in mise-
ricordia Dei, in merito & satisfactione Salvatoris nostri J. Ch. cujus cor-
poris & sanguinis salutari viatico sumpto, ingenti erga eum fiduciã
speque perennis gloriæ, tanquam loricã quadam induta, memor prisæ
ac divinæ, quoad nobiliorem sui partem, originis, placito secessu ex terre-
stri hoc habitaculo, inter preces & lachrymas astantium, hora 5. pomeri:
29. præteriti mensis Junii, hujus Currentis anni, emigravit. Cum igitur
in nostra manu non sit mutare & corrigere, quod Deo visum est, repre-
hendere autem aut culpæ, manifestæ sit impietatis, veneremur do-
minum vitæ & mortis & in ejus inper scrutabili voluntate acquiescamus
nec multis querelis hujus nostræ quieti & ternæ beatitudini invadeamus:
gratulemur beatæ huic animulæ, quod jam videat, & habeat Christũ, cui
se in vita virginali totam consecraverat, quod jam cum Deo inter beatos
spiritus vivat, quod jam illa jucundissima sempiternaq; perfuatur bea-
titudine, in qua adest, sine morbo, tristitiã, ac dolore, fons & origo omnis
felicitatis & summi boni. Cum a. illius exanime corpus ad dormitorium
suum hodie efferetur, vestrum erit, Cives Academici vestris titulis hono-
ratissimi! id ipsum splendidã solennitate honorificoq; comitatu sequi,
quod uti nostræ charitati christianæ contestandæ perhonorificum erit,
ita & ut id lubentius faciatis, sedulo & peramanter à vobis contendo.

P. P. VII. Julii Anno M DC LXX.

105 (0) 90

mere indidem & rursus condere,
pietate & modestiâ, id erat, quo
Quibus rebus uti laudem sibi con
ta uagnæ voluptati pariter ac le
bilissimæ familiæ per 12. annos fui
nente, ob matris suæ grandævæ æ
ex Borussia anno Christi 1652. revo
obsequio eidem inservivit, quo
(quod aliàs rarò fit, secundum effa
Marc. 6. v. 4. Luc. 4. v. 24. Joh. 4.
& benevolentiam sibi conciliavit
virtutibus diutius carere nolueri
nibus, ut eam operam, quam exte
tione liberorum & formandis eor
ribus, pietate, modestia & cœteris
ret, apud eam institerint, quibus
tione, quod non nobis sed patriæ
cta, cum solitariam & cælibem vit
liquam vitæ; usuram huic pio e
pendit nec secordia vel alio defec
nem fefellit, sed abundanter satis
hac urbe superi atq; inferi & medi
ipse, cum & meas tam piæ ipsius cu
teri non erubesco. Quod ipsa d
probavit, scilicet in vulgus manat
us n., quid imitandum sit, discet e
cam, cum exempla magis moveat
Ethic. Nam ut jam præteream ejus
& virginale tum animi tum corpo
tis, etiam in hujus nostræ p. denatæ laudem
dem laudabiles qualitates, quod sc: pictati
cipium cum prece finem fecerit, sacrisq;
bus publicis; sine vastu, sine insolentia, sine
cum aliis conversata, omnibus suavibus, ne
suam sœpius aperuerit inopi & de quibus

munia cum
m æstimabat:
on exiguam, i
iam huic no
Deo ita dispo
atem virium,
origera filiali
s populares,
Matth. 13. 57.
tum amorem
mittere ejusq;
is sollicitatio
is, in educa
gloriam, mo
non denega
in considera
nac nostra vi
omnem re
exercitio im
m expectatio
quod omnes in
vuntur, Egoq;
eram, confi
exemplo suo
egentum, fili
andum Sene
ba *Arist. L. 10.*
, continentia
quo supra sa
9: Reliquas ejus
ta, cū prece prin
uerit & concioni
m cum suis tum
erit, manū quoq;
benè mereri stu
duerit,

